

REKOMENDACIJOS

KOMISIJOS REKOMENDACIJA

2014 m. balandžio 4 d.

dėl kadmio kiekio maisto produktuose mažinimo

(Tekstas svarbus EEE)

(2014/193/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 292 straipsnį,

kadangi:

- (1) 2006 m. gruodžio 19 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1881/2006, nustatančiame didžiausias leistinas tam tikrų teršalų maisto produktuose koncentracijas ⁽¹⁾, nustatyta didžiausia leidžiamoji kadmio koncentracija tam tikruose maisto produktuose;
- (2) 2009 m. sausio 30 d. Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) Teršalų maisto grandinėje reikalų mokslinė grupė (toliau – *Contam* grupė) priėmė nuomonę dėl kadmio maiste ⁽²⁾. Toje nuomonėje EFSA nustatė naują leidžiamą kadmio savaitės normą (LSN), kuri yra 2,5 µg/kg kūno svorio. Savo pareiškime dėl „Naujo *Contam* grupės 2009 m. nustatytos leidžiamos kadmio savaitės normos vertinimo“ ⁽³⁾ EFSA atsižvelgė į nesena jungtinio FAO/PSO maisto priedų ekspertų komiteto (JECFA) ⁽⁴⁾ rizikos vertinimą ir patvirtino LSN, kuri yra 2,5 µg/kg kūno svorio;
- (3) *Contam* grupė mokslinėje nuomonėje padarė išvadą, kad Europos šalyse su maistu vidutiniškai suvartojama kadmio norma sudaro beveik 2,5 µg/kg kūno svorio (LSN) arba šiek tiek viršija šią normą. Tam tikruose gyventojų pogrupiuose LSN gali būti viršijamas maždaug du kartus. *Contam* grupė taip pat padarė išvadą, kad nors nėra tikėtina, jog dėl tokio lygmens individualaus kadmio suvartojimo inkstų funkcijai būtų daromas neigiamas poveikis, kadmio suvartojimas gyventojų lygmeniu turėtų būti sumažintas;
- (4) mokslinėje *Contam* grupės nuomonėje nurodyta, kad daugiausia kadmio su maistu gaunama vartojant šių grupių maisto produktus, visų pirma dėl didelio tokių grupių produktų suvartojimo: grūdų ir grūdų produktų, daržovių, riešutų ir ankštinių augalų, krakmolingų šaknų arba bulvių, mėsos ir mėsos gaminių. Didžiausia kadmio koncentracija nustatyta maisto produktuose su jūrų dumbliais, žuvyse ir jūrų gėrybėse, šokolade ir specialios paskirties dietiniuose maisto produktuose, taip pat grybuose, aliejinių augalų sėklose ir valgomuosiuose subproduktuose;
- (5) didžiausia leidžiamoji kadmio koncentracija 2011 m. nustatyta daugelyje maisto produktų, įskaitant grūdus, daržoves, mėsą, žuvis, jūrų gėrybes, subproduktus ir maisto papildus. Atsižvelgiant į naujas EFSA išvadas, buvo nustatyta nauja didžiausia leidžiamoji koncentracija kūdikių maisto produktuose ir šokolado/kakavos produktuose ir tikimasi, kad tos koncentracijos vertės netrukus bus pradėtos taikyti;
- (6) be to, remdamasi *Contam* grupės mokslinėmis nuomonėmis dėl kadmio, Komisija taip pat nagrinėjo galimybes sumažinti didžiausią leidžiamąją kadmio koncentraciją maisto produktuose, su kuriais kadmio suvartojama daugiausiai (pvz., grūduose, daržovėse, bulvėse);
- (7) Komisija mano, kad tuoj pat sumažinti didžiausią leidžiamąją koncentraciją būtų sunku. Kadmio kiekis maisto produktuose nėra vienodas – jis labai priklauso nuo, pvz., geografinės vietovės, kurioje augalai auga (nevienodas natūralaus kadmio kiekis dirvoje dėl skirtingo pasiskirstymo Žemės plutoje), kadmio pasisavinimo iš dirvos (dėl dirvos pH ir kitų dirvos sudedamųjų dalių augalai pasisavina iš dirvos nevienodą kadmio kiekį), įvairių augalų, sukaupiančių skirtingą kadmio kiekį, veislių, taip pat nuo antropogeninių veiksnių, kaip antai nuotekų dumblo,

⁽¹⁾ OL L 364, 2006 12 20, p. 5.

⁽²⁾ *The EFSA Journal* (2009) 980, 1–139.

⁽³⁾ *The EFSA Journal* (2011);9(2):1975.

⁽⁴⁾ PSO maisto priedų ataskaitų serija Nr. 64, 73-iasis Jungtinio FAO ir PSO maisto priedų ekspertų komiteto (JMPEK) posėdis, Pasaulio sveikatos organizacija, Ženeva, 2011 m.

mėšlo ar fosfatinų trąšų naudojimo žemės ūkyje ir kitų veiksmų. Kiek tai susiję su kadmio buvimu fosfatinėse trąšose, – šis klausimas šiuo metu nagrinėjamas – Komisija pripažįsta, kad būtina imtis veiksmų pagal 2008 m. priimtą kadmio ir kadmio oksido keliamos rizikos mažinimo strategiją ⁽¹⁾;

- (8) vis dėlto kai kurie kadmio kiekio maisto produktuose mažinimo metodai jau egzistuoja, tik reikia šiek tiek laiko, kad ūkininkai ir maisto tvarkymo subjektai juos visiškai įgyvendintų. Tam tikrais atvejais esamus metodus reikia specialiai pritaikyti prie kultūrinių augalų ir geografinių vietovių, kurioms jie skirti, ir geriau informuoti apie juos ūkininkus ir skatinti juos tuos metodus taikyti, kad kadmio kiekis maisto produktuose būtų sumažintas vidutinės trukmės ir ilgalaikiu laikotarpiu. Todėl yra būtina, kad valstybės narės imtųsi reikalingų veiksmų užtikrinti, kad apie jau turimus kadmio kiekio maisto produktuose mažinimo metodus būtų informuoti ūkininkai, ir pradėti arba tęsti įgyvendinimą siekiant sumažinti kadmio kiekio maiste. Jei tikslinga, turėtų būti tęsiami (moksliniai) tyrimai, kad būtų užpildytos galimos žinių apie kadmio kiekio maiste mažinimo metodus spragos;
- (9) priemonių poveikio pažanga turėtų būti reguliariai stebima ir apie ją turi būti pranešama Komisijai. Turėtų būti toliau renkami duomenys apie kadmio buvimą ir reguliariai pateikiami EFSA, kad Komisija galėtų iš naujo įvertinti padėtį iki 2018 m. gruodžio 31 d. ir priimti sprendimą dėl tolesnių tinkamų priemonių,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

- 1) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad ūkininkai ir maisto tvarkymo subjektai palaipsniui įgyvendintų kadmio kiekio maiste, visų pirma grūduose, daržovėse ir bulvėse, mažinimo priemones. Tai apima veiksmingus informacijos perdavimo būdus ir žinomų kadmio kiekio maiste mažinimo metodų platinimą ūkininkams ir maisto tvarkymo subjektams.
- 2) Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad, jei reikia daugiau žinių norint nustatyti tinkamas mažinimo priemones, pvz., tam tikro kultūrinio augalo atveju arba specifinėje geografinėje teritorijoje, būtų atliekami (moksliniai) tyrimai šiai žinių spragai užpildyti.
- 3) Valstybės narės turėtų reguliariai stebėti įgyvendinamų kadmio kiekio maiste mažinimo priemonių pažangą ir rinkti duomenis apie kadmio kiekį maiste. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad:
 1. tyrimų rezultatai būtų reguliariai pateikiami EFSA ir įtraukiami į bendrą duomenų bazę ir
 2. kad 2015 m. gruodžio mėn. Europos Komisijai būtų pateikta ataskaita apie pažangą įgyvendinant šią rekomendaciją, o vėliausiai 2018 m. vasario mėn. – galutinė ataskaita. Tose ataskaitose daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kadmio koncentracijai, kuri beveik siekia arba viršija didžiausią leidžiamąją koncentraciją.
- 4) Mėginiai turėtų būti imami ir analizė atliekama laikantis 2007 m. kovo 28 d. Komisijos reglamento, nustatančio mėginių ėmimo ir analizės metodus vykdant oficialią švino, kadmio, gyvsidabrio, neorganinio alavo, 3-MCPD ir benzo(a)pireno koncentracijos maisto produktuose kontrolę ⁽²⁾, nuostatų.

Priimta Briuselyje 2014 m. balandžio 4 d.

Komisijos vardu

Tonio BORG

Komisijos narys

⁽¹⁾ Komisijos komunikatas dėl kadmio ir kadmio oksido keliamos rizikos vertinimo rezultatų ir jos mažinimo strategijų (OL C 149, 2008 6 14, p. 6).

⁽²⁾ OL L 88, 2007 3 29, p. 29.